SODIŠČE
EVROPSKE UNIJE

Sodba Sodišča
v zadevi C-583/24 | [Tagu][1]

Sporočilo za medije št. 154/26

Luxembourg, 3. november 2026

Evropski nalog za prijetje: domnevna nesorazmernost med izrečeno kaznijo in težo kaznivega dejanja sama po sebi ne zadostuje za utemeljitev zavrnitve izvršitve

Zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijetje pa je lahko izjemoma upravičena, zlasti kadar zakonodaja odreditvene države članice dopušča ali celo predpisuje zaporne kazni, ki so tako nesorazmerne, da ustrezajo nečloveškim ali ponižujočim kaznim, ali kadar ta zakonodaja ne upošteva teže kaznivega dejanja in ne omogoča upoštevanja individualnih okoliščin

Proti moškemu, ki je bil v Romuniji obsojen na sedem let zapora zaradi uvoza treh gramov konoplje in štirih tablet MDMA, je bil izdan evropski nalog za prijetje. Nizozemsko sodišče, ki odloča o izvršitvi tega naloga, Sodišče sprašuje, ali je predajo zadevne osebe mogoče zavrniti zaradi nesorazmernosti izrečene kazni glede na težo kaznivega dejanja. Na Nizozemskem se primerljivo kaznivo dejanje kaznuje s kaznijo zapora od enega do treh tednov.

Sodišče je opozorilo, da načelo vzajemnega zaupanja med državami članicami pomeni, da je izvršitev evropskega naloga za prijetje pravilo in da je njegova zavrnitev mogoča le v izjemnih primerih, brez poseganja v obveznost spoštovanja temeljnih pravic. Čeprav je torej za zagotavljanje spoštovanja teh pravic najprej odgovorna država članica, ki je izdala nalog, je v primeru nevarnosti kršitve temeljnih pravic, zagotovljenih s pravom Unije, to, da izvršitvena država članica zavrne izvršitev, izjemoma mogoče upravičiti po preizkusu v dveh ločenih fazah. Izvršitveni pravosodni organ mora najprej preveriti, ali v odreditveni državi članici obstajajo sistemske ali splošne pomanjkljivosti ali pomanjkljivosti, ki se nanašajo na objektivno opredeljivo skupino oseb. Če se takšne pomanjkljivosti ugotovijo, mora nato ugotoviti, ali zadevni osebi ob upoštevanju njenih osebnih okoliščin dejansko grozi resnična nevarnost kršitve njenih temeljnih pravic.

Vendar je Sodišče pojasnilo, da razlike, čeprav velike, med kaznimi, določenimi v zakonodajah držav članic, same po sebi ne zadostujejo za ugotovitev takih pomanjkljivosti. Te pomanjkljivosti je mogoče ugotoviti, če zakonodaja ali praksa sodišč odreditvene države članice kaže na očitno in resno kršitev načela sorazmernosti kazni, ki je ni mogoče odpraviti z nobenim učinkovitim pravnim sredstvom. Tako bi bilo zlasti, če bi ta zakonodaja omogočala ali celo narekovala tako nesorazmerne kazni, da bi bile enakovredne nečloveškim ali ponižujočim kaznim v smislu prava Unije, ali če sodišču ne bi omogočala, da pri prilagoditvi kazni upošteva težo kaznivega dejanja in posebne okoliščine zadeve. V obravnavani zadevi je Sodišče presodilo, da romunska zakonodaja ne razkriva pomanjkljivosti, ki pomenijo očitno in resno kršitev načela sorazmernosti kazni in ki bi lahko upravičile zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijetje.

DZ je bil decembra 2023 v Romuniji pravnomočno obsojen na kazen zapora sedmih let, ker je v to državo uvozil tri grame konoplje in štiri tablete, ki so vsebovale MDMA. Januarja 2024 je romunsko sodišče zoper njega izdalo evropski nalog za prijetje, da bi to kazen prestal v Romuniji.

DZ je pred sodiščem v Amsterdamu (Nizozemska), ki odloča o njegovi predaji romunskim organom, temu nasprotoval in trdil, da kazen, ki mu je bila naložena, ni sorazmerna. Navedel je, da so bile prepovedane droge namenjene osebni uporabi njegove žene, ki jih je uporabljala za lajšanje bolečin. Nizozemsko sodišče je navedlo, da je šlo za majhne količine prepovedanih drog in da par z njimi ni nameraval trgovati.

Po mnenju nizozemskega sodišča je romunski zakon v času nastanka dejstev določal najnižjo kazen zapora sedmih let za

uvoz „posebej nevarnih“ prepovedanih drog, kot je MDMA. Razen omejenih možnosti za omilitev kazni naj romunska sodišča ne bi mogla upoštevati niti majhne količine zadevnih prepovedanih drog niti dejstva, da so bile te droge namenjene za osebno uporabo ali vsaj tega, da so bile uvožene brez namena trgovanja z njimi. Poleg tega naj izvršitve kazni, izrečene DZ, ne bi bilo mogoče pogojno odložiti.

V tem okviru nizozemsko sodišče sprašuje Sodišče, ali pravo Unije[2] organu, pristojnemu za izvršitev evropskega naloga za prijetje, omogoča, da zavrne predajo osebe, ker izrečena kazen ni sorazmerna[3] s kaznivim dejanjem, za katero je bila izrečena ta kazen, in je zato v nasprotju z načelom sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni iz Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.[4]

Sodišče je v sodbi najprej opozorilo, da sta načeli vzajemnega zaupanja in medsebojnega priznavanja med državami članicami temeljni v pravu Unije. Razen v izjemnih okoliščinah mora vsaka država članica domnevati, da druge države članice spoštujejo pravo Unije in zlasti temeljne pravice, ki jih to pravo zagotavlja. Ta načela pomenijo, da **je izvršitev evropskega naloga za prijetje načelo, zavrnitev pa je mogoča le v izjemnih primerih**.

Morebitna nesorazmernost kazni kot taka ni navedena med razlogi za neizvršitev evropskega naloga za prijetje, ki jih je zakonodajalec Unije izrecno določil.[5]

Vendar je Sodišče že priznalo,[6] da izvršitveni pravosodni organ lahko ali celo mora v izjemnih okoliščinah zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje, če obstaja resnična nevarnost, da bo predaja zadevne osebe povzročila kršitev njenih temeljnih pravic.[7]

Dejanski obstoj te nevarnosti je treba načeloma preučiti v dveh zaporednih fazah. Najprej mora izvršitveni pravosodni organ imeti objektivne, zanesljive, natančne in ustrezno posodobljene podatke, ki v odreditveni državi članici kažejo na sistemske ali splošne pomanjkljivosti ali pomanjkljivosti, ki se nanašajo na objektivno opredeljivo skupino oseb, ki ji pripada zadevna oseba. Šele če je ta prvi pogoj izpolnjen, lahko izvršitveni pravosodni organ nato konkretno in natančno preuči, ali za zahtevano osebo ob upoštevanju njenih osebnih okoliščin dejansko obstaja resnična nevarnost kršitve njenih temeljnih pravic.

V obravnavani zadevi je Sodišče ugotovilo, da **razlike, čeprav velike, med kaznimi, določenimi z zakoni držav članic, same po sebi ne zadostujejo za ugotovitev takih pomanjkljivosti**. Ker kazensko pravo ni popolnoma harmonizirano, se lahko namreč odločitve držav članic na področju kazenske politike precej razlikujejo. Če bi izvršitveni pravosodni organ lahko preverjal sorazmernost kazni, ker naj bi bila ta v njegovem pravnem redu milejša, bi mu bila podeljena splošna funkcija nadzora nad kazenskimi sodbami, izdanimi v drugih državah članicah, kar je v nasprotju z načeloma vzajemnega zaupanja in medsebojnega priznavanja.

Pomanjkljivosti, ki lahko upravičijo tak nadzor, je torej mogoče ugotoviti le, če ureditev ali sodna praksa odreditvene države članice **očitno in resno krši načelo sorazmernosti kaznivih dejanj in kazni in če ni učinkovitega pravnega sredstva, ki bi omogočalo odpravo te kršitve**. Tako je zlasti v primeru, v katerem ta ureditev omogoča ali celo nalaga izrek tako nesorazmernih zapornih kazni, ki so enakovredne nečloveškim ali ponižujočim kaznim,[8] ali kadar pravila, ki se uporabljajo, nikakor ne upoštevajo teže kaznivega dejanja in sodišču ne omogočajo, da bi za prilagoditev kazni upoštevalo individualne okoliščine zadeve.

V obravnavani zadevi je Sodišče ugotovilo, da najnižje kazni sedmih let, ki jo romunski zakon določa za uvoz „posebej nevarnih“ prepovedanih drog, same po sebi ni mogoče šteti za nečloveško ali ponižujočo. Poleg tega romunsko pravo omogoča individualizacijo kazni. Sodišče lahko med drugim upošteva namen kaznivega dejanja, količino zadevnih prepovedanih drog in olajševalne ali posebne okoliščine ter v nekaterih primerih spremeni kvalifikacijo kaznivega dejanja, kar lahko pripelje do znižanja kazni. DZ je poleg tega svojo obsodbo lahko izpodbijal v pritožbenem postopku in postopku s kasacijsko pritožbo.

V teh okoliščinah **zadevna romunska zakonodaja ne kaže pomanjkljivosti, ki bi lahko upravičile zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijetje**.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem

odločajo, Sodišču Evropske unije predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije.

Splošno sodišče je pristojno za obravnavanje predlogov za sprejetje predhodne odločbe, ki spadajo izključno na ta področja: (1) skupni sistem davka na dodano vrednost (DDV), (2) trošarine, (3) carinski zakonik, (4) tarifna uvrstitev blaga v kombinirano nomenklaturo, (5) odškodnina in pomoč potnikom v primeru zavrnitve vkrcanja, zamude ali odpovedi prevoznih storitev ali (6) sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov. Sodišče je pristojno za obravnavanje vseh drugih predlogov za sprejetje predhodne odločbe.

Niti Sodišče niti Splošno sodišče ne odločita o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča ali Splošnega sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje. Predstavitev dejanskega stanja in pravnega okvira se nanaša na upoštevno obdobje in temelji na spisu v zadevi.

Celotno besedilo in morebitni povzetek sodbe sta objavljena na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jarosław Zasada ✆ (+352) 4303 2793.

Posnetki z razglasitve sodbe so na voljo na „Curia Web TV“ in na „European Broadcasting Service“ ✆ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

[1] Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

[2] Člen 1(3) Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami.

[3] Na Nizozemskem bi se za vnos prepovedanih drog iste kategorije za količino do deset gramov lahko izrekla kazen zapora od enega do treh tednov. Poleg tega naj bi bile možnosti, ki jih ima romunsko sodišče za znižanje kazni ali odložitev njene izvršitve, bolj omejene kot tiste, ki jih ima nizozemsko sodišče.

[4] Člen 49(3) Listine o temeljnih pravicah.

[5] Členi 3, 4 in 4a Okvirnega sklepa 2002/584.

[6] Z opiranjem na razlago člena 1(3) Okvirnega sklepa 2002/584.

[7] Glej sodbi Sodišča z dne 5. aprila 2016, Aranyosi in Căldăraru, C-404/15 in C-659/15 PPU (glej tudi sporočilo za medije št. 36/16), in z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti v pravosodnem sistemu), C-216/18 PPU (glej tudi sporočilo za medije št. 113/18).

[8] V smislu člena 4 Listine, katerega pomen in obseg ustrezata členu 3 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin.